

Vervolgen van Geert Wilders vanwege tweevrouwen-tweet komt neer op intimidatie van een politieke mening

Posted on 23 augustus 2025 by Bart Collard

Deze maand was er weer ophef over een bericht van PVV-leider Geert Wilders op X. Ruim tien moslimorganisaties deden aangifte tegen de politicus, waardoor het OM een beslissing moet nemen: weer Wilders vervolgen of niet? Het sentiment in de Nederlandse kranten neigt naar de eerste optie. In een week kwamen ruim twaalfduizend meldingen over de tweet binnen bij het meldpunt Discriminatie.nl. Hier wil ik betogen dat het vervolgen van Wilders geen goed idee is en zou bijdragen aan het verval van de Nederlandse liberale rechtsstaat.

Een vrouw, twee gezichten

Wat was er gebeurd? Op 4 augustus plaatste Wilders een bericht op X: 'Aan U de keuze op 29/10' [dag van de Tweede Kamerverkiezingen], voorzien van een

afbeelding van twee vrouwengezichten die in elkaar overlopen. De linkerzijde van het plaatje toont een, als ik dat mag zeggen, knappe blondine met blauwe ogen. Ze heeft een gladde huid en is ogenschijnlijk een dertiger of veertiger. Haar blik is strak, redelijk neutraal, en wellicht is er een minimale glimlach te bespeuren.

De rechterzijde van het plaatje toont een vrouw met een lichtblauwe hoofddoek en daaroverheen een donkerblauwe hoofddoek. De doek onthult niets van haar haren of haar hals. De vrouw is gerimpeld en lijkt daardoor ruim zestig jaar oud. Haar wenkbrauwen zijn gefronst en haar mondhoek staat naar beneden. Ze oogt uiterst serieus, wellicht enigszins boos. Onder de blondine staat: 'PVV'. Onder de vrouw met hoofddoek staat: 'PvdA'. Beide vrouwen zijn overigens blank.

Hoe moet dit bericht worden uitgelegd? Gaat het om één vrouw met twee gezichten (de gezichten lopen immers in elkaar over) en is het kritiek op bekeerlingen? Of beschermt de PVV alleen jonge blondines? Moeten de brunettes hun koffers alvast gaan pakken? Is het kritiek op de islam? Op de orthodoxe islam? Op de hoofddoek in het publieke domein? Op moslims? Op moslima's? Op oudere moslima's? Op het migratiebeleid van de PvdA? Of is het pure satire? Wilders zou zo'n post op allerlei wijzen kunnen uitleggen.

Het ligt voor de hand dat dit bericht in de verkiezingscampagne van de PVV past. PvdA-Groenlinks lijkt de grootste concurrent van de PVV voor de verkiezingen te zijn. Wilders' vorige post op X – van één dag eerder – ging over de vele islamitische doodsbedreigingen die hij ontving. De post daarvoor, ook van de dag ervoor, luidde: 'Onze straten, winkelcentra, trams, ik herken Nederland niet meer. We zijn vreemden in eigen land geworden. Onze vrouwen worden voor hoer uitgemaakt, overal burkas en hoofddoeken, criminele jongeren, overal AZC's. Ik ga dat stoppen. Nederland weer van ons. Help me en #StemPVV.' Hier impliceert Wilders dat hij (a) de verkiezingen wil winnen, (b) zich zorgen maakt over hoe Nederlandse vrouwen niet zichzelf kunnen zijn in het publieke domein, (c) zich zorgen maakt over de boerka's en hoofddoeken die hij overal ziet.

Je kunt in alles wel hondenfluitjes zien

Sommigen, zoals een Statenlid van de PvdA op het platform Joop van BNN/Vara, de advocaten Gerard Spong en Stijn Peerik in NRC, hoogleraar grondrechten Karin de Vries in NRC en historicus Leo Lucassen in Trouw, hebben gelijkenissen gemaakt tussen Wilders' AI-afbeelding en de propaganda van de nazi Joseph Goebbels. Dat is

echt te ver gezocht. Lucassens logica lijkt te zijn dat Goebbels de Ariër neerzette als ideaaltype en daar de joden zo afwijkend mogelijk tegenover plaatste; zo zou Wilders de blanke Nederlander plaatsen tegenover de niet-blanke moslim. Maar Wilders heeft eerder duidelijk gemaakt dat het niet gaat om onveranderlijke uiterlijke kenmerken, zoals huidskleur, maar om culturele of ideologische kenmerken.

Hoewel Lucassen dit waarschijnlijk te slap vindt, wil ik er wel in meegaan dat zulke memes zonder duidelijke uitleg ruimte laten voor de vrije interpretatie waarmee racisten aan de haal kunnen gaan. Dat betekent niet dat memes dan maar niet gebruikt zouden mogen worden. In elke speech kunnen hondenfluitjes worden gezien door extremisten. En als twee zinnen uit de context van een pacifistische voordracht worden gehaald, kan het lijken alsof ze oproepen tot geweld.

Lucassen heeft overigens geen aandacht voor de potentiële gevaren van de islam of zelfs het islamisme en hij verwijt Wilders expliciet een nazi-achtige houding en intentie.

Problematische classificering

Hoogleraar rechtssociologie Ashley Terlouw meent in Trouw dat het grote aantal discriminatiemeldingen tegen Wilders het OM verplicht om te vervolgen, eens te meer gelet op Wilders' verantwoordelijkheid als politicus. Maar zo'n meme moet gezien worden in de context van de Tweede Kamerverkiezingen, waarbij PvdA-Groenlinks de deur wil openzetten voor verdere islamisering van Nederland en de PVV dat wil voorkomen. Het is problematisch wanneer progressieve denkers iedereen die zij zelf als rechtser classificeren dan D66 als xenofobisch, fascist of racist wegzetten. Daarmee werken ze negatieve polarisering in de hand en hollen ze belangrijke termen als fascisme en racisme uit.

Gerard Spong en Stijn Peerik vinden dat Wilders vervolgd zou moeten worden voor het aanzetten tot haat tegen of discriminatie van moslims of voor groepsbelediging. Hun primaire argument lijkt te zijn dat Wilders, die reeds veroordeeld is voor zo'n delict, de rechtelijke macht minacht door – in hun woorden – te recidiveren. Ook zij stellen dat Wilders een tweedeling zaait tussen de autochtone Nederlanders, of in elk geval de niet-moslims, en de moslims. Een morele tweedeling op basis van onveranderlijke kenmerken zoals huidskleur is absurd en kwaadaardig, maar daarvan is hier geen sprake. Er is sprake van een tweedeling op basis van culturele

kenmerken.

En hoe eng dat voor wokisten ook mag klinken, dat is prima. Het liberalisme mag tegenover het nazisme worden neergezet in termen als respectievelijk moreel superieur en inferieur. Stellen dat de islam mensen meer doet verbitteren of haten dan het liberalisme is weinig problematisch en zelfs eenvoudig verdedigbaar. Wanneer er geen ruimte is voor muziek, dans of vrije partnerkeuze, en het hele menselijke leven in het teken moet staan van onderwerping aan een vermeende god, dan komt dat de vrolijkheid weinig ten goede. En in de context van eerdere uitspraken van Wilders zou dat mijn interpretatie van de meme zijn, met als toevoeging dat de PvdA-Groenlinks die verbitterdheid en haat voedt door actief te faciliteren.

Cultuur verdient geen juridische bescherming

Wellicht zie ik het verkeerd, maar zo bezien lijkt er niet veel aan de hand. Ik heb al vaker in *Wynia's Week* betoogd dat (groeps)belediging niet strafbaar hoort te zijn in een liberale samenleving, omdat dat een bedreiging vormt voor een van de meest fundamentele individuele vrijheden. Maar zelfs in onze tijd, waarin die strafbaarstelling nog wel bestaat, zijn er dermate veel interpretaties te geven aan Wilders' tweet, dat vervolgen zinloos is en ons systeem zelfs ondermijnt.

Zoals gezegd, is het maken van een moreel onderscheid tussen onveranderlijke menselijke kenmerken als huidskleur problematisch, maar zo'n onderscheid lijkt Wilders niet te maken; het lijkt hem te gaan om cultuur. En cultuur verdient niet per definitie juridische bescherming. Het vervolgen van Wilders zou neerkomen op het intimideren van een politieke mening die wordt geacht af te wijken van de algemeen aanvaarde opvattingen.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u mee? Hartelijk dank!*